

VÖRÖS LOBOGÓ

Az R. M. P. Arad-tartományi bizottsága és a tartományi néptanács lapja

X. évfolyam, 2988. szám

4 oldal, 20 bani

1954. szeptember 29. szerda

A nagy barátság jegyében

Hatalmas érdeklődést keltett országos szintű a szovjet-román közlemény a szovjet-román vegyestársaságok szovjet részvételének átadásáról a Román Népköztársaságnak. Emlékeztet, hogy a második világháború befejezése után a Szovjetunió és Románia kormányai megegyeztek a közösen működő vállalatok létrehozásáról. A szovjet-román vegyestársaságok alakulata egyenlő részvétel alapján. A most kiadott közlemény alapján tizenkét ilyen vegyestársaság szovjet részvételét átadják a Román Népköztársaságnak.

A szovjet-román kormányok közötti ez év március 31-én és szeptember 18-án létrejött és Moszkvában aláírt egyezmény értelmében a Szovjetunió eladta, illetve átadta a Román Népköztársaságnak a „Sovrommetal”, a „Sovromcarbun”, a „Sovromtransport”, a „Sovromutilaj-petrolifer”, a „Sovromnavaj”, a „Sovromtractor”, a „Sovromchim”, a „Sovromgaz”, a „Sovromlemn”, a „Sovromconstructie”, a „Sovrombanc” és a „TARS” szovjet-román társaságokban meglévő részvételét. A létrejött megegyezés értelmében több éven át fizetendő részleteket, rendkívül előnyös feltételek mellett kell az átadott részvételüket kiegyenlíteni.

A második világháború után létrejött szovjet-román vegyestársaságok rendkívül fontos szerepet játszottak a fasiszta megszállás következtében sokat szenvedett gazdasági életük helyreállításában. A történelemben eddig példátlanok voltak azok a kapcsolatok, amelyek a nagy Szovjetuniót és a népi demokratikus államokat összekötötték és amelyek a nagy és a kis államok közötti teljes egyenlőséget, kölcsönös megbecsülést és szíves, testvéri együttműködést eredményeztek.

A hazánkban felszabadított Szovjetunió gazdasági vonatkozásban is hatalmas segítséget nyújtott. A Szovjetunió által adott technikai elsőrendű ipari felszerelés, valamint a magas színvonalú műszaki segítség lehetővé teszi számunkra, hogy a kommunizmus építőinek egyszerű tapasztalatait felhasználjuk. A két ország közötti gazdasági kapcsolatok tekinthetnek elsősorban hazánk iparának gyorsított fejlődését és e kapcsolatok fontos formái voltak a szovjet-román vegyestársaságok.

Országunkban az iparvállalatok rendkívül sokat szenvedtek a második világháború alatt és amikor a háború véget ért, a lebombázott, pusztulásnak indult üzemek nem tudták vállalni az újjáépítéssel járó feladatokat. Nem volt nyersanyagkészletünk, nem voltak megfelelő gépek, hiányzott a műszaki segítség. Ezen a helyzeten változtatott a Szovjetunió nemeslelkű támogatása, amelyet a vegyestársaságok létesítésével nyújtott. Üzemünk korszerű felszerelést kaptak és felbecsülhetetlen segítséget jelentettek a műszaki támogatás mai formái is. Az újonnan épült iparvállalatok legelőször szovjet technikai dokumentáció alapján szereltük fel, szovjet szakemberek és technikusok érkeztek, akik szeretettel adták át tudásukat. A szovjet-román vegyestársaságok így a fejlődés göcnpontjává váltak. Ezekből indultak utnak azok a felett szovjet munkamódszerek, amelyek ma már ipari dolgozóink közkinccsei.

Az „Ernst Thälmann” üzem (az-élt „Sovromtractor”), a resciai „Sovrommetal”, a „Sovromutilaj-

petrolifer” üzemek minden tekintetben példaképei a szocialista vállalatoknak. E vállalatok dolgozói, egy-észtint a többi szovjet-román vegyestársaságoké is, sok egyszerű vívmány részesei. A szovjet szakemberek megajánlottak bennüknek arra, hogyan kell összekapcsolni a termelői munkát, a legértékesebb tőke, az ember jobb életéért vívott küzdelemmel és hogyan lehet összhangba hozni a vállalat érdekeit minden egyes dolgozó egyéni érdekeivel.

Eddig nem látott nagy fejlődésnek indult a közlekedés is. A TARS szovjet-román légitársaság repülőgépei mind napszerűbbé válnak és egyre többet és többet utaznak repülőgépen. A „Sovromnavaj” vállalat pedig hajógyártásukat helyezte magas színvonalra. Hajógyáraink ma már nagyobb személyszállító hajók, uszályok, halászhajók építésére vállalkoznak. A Román Népköztársaság az első kis petroliumtermelő ország, amely a számára szükséges petroliumipari felszerelést gyártja. Sok olyan gépet is szállítunk ma már külföldre, amelyek azelőtt még a műszaki rajzát sem tudtuk volna elkészíteni. A korszerű, gépesített fűtőtest a „Sovromlemn” vállalat ismertette meg erdőipari dolgozóinkkal, a „Sovromcarbun” vállalat pedig a modern, gépesített bányászati technikával szerelte fel bányáinkat.

A hazánkban épült új üzemek már a kommunizmus építőinek nagy-szerű tapasztalatait tükrözik. Számos iparágban egészen alacsony színvonalról szinte egyenesáramú tér-tünk át a világ legfejlettebb ipar-ának, a szovjet iparának műszaki színvonalára. Mindez elsősorban a szov-jet-román vegyestársaságoknak kö-szönhető, ahol népiünk sok tehetsé-ges fia részesült átfogó szakmai ki-képzésben és ahol a szovjet embe-rek üzemvezetési módszereit megta-ulta.

A szovjet-román vegyestársasá-gok szovjet részvételének átadásá-ról szóló egyezménynek a két baráti ország együttműködésének további ki-szélesítését célozzák.

A Szovjetunió baráti eljárása azonban még fokozottabb feladatok elé állítja a tizenkét vállalat mun-kaközösségeit. A gyors fejlődés üte-mét nem szabad csökkenteni, sőt még fokozni kell. Készségükön nagy szere-pet játszanak népgazdaságunkban az „Ernst Thälmann” üzem traktorai, a „Sovrommetal” villamoságyipari be-rendezései, a petroliumipari felszerelések s ugyanakkor több szénre, fá-ra van szükségünk, vegyi iparunk, hajógyártásunk előtt pedig szintén nagy fejlődési lehetőségek nyílnak.

Most, amikor hazánkban a dolgo-zók százai, a II. pártkongresszus és a Nagy Októberi Szocialista For-radalom 37. évfordulója tiszteletére fokozzák munkalelőletüket, még értékebb a Szovjetunió baráti se-gítsége. A szovjet-román vegyestársaságok szovjet részvételének át-adása arra kell ösztönözze nem sa-k a tizenkét vállalat, hanem hazánk minden dolgozóját, hogy még na-gyobb szeretettel, még erősebben or-vul küzdjön nagyszerű célkitűzésünk, a szocializmus mielőbbi felépítéséért. A kongresszus és a november 7. tisz-teletére folyó verseny hetében be kell bizonyítanunk, hogy értékeln tudjuk a szovjet emberek segítségét és az ország iparának továbbfejlé-szésével erősítjük hazánkat, amely a békéltörvény egyik pillére.

Végetért a vegyipari és kőolajipari munkások szakszervezeteinek világkonferenciája

Vasárnap reggel végetért a vegyipari, kőolajipari és rokonszakmákban dolgozó munkások szakszervezeteinek világkonferenciája. A világkonferencián a világ 33 országából 111 küldött, megfigyelő és meghívott vendég vett részt. Az érkezőket rész-vételt a fővárosi pionírkülöttség üdvözölte.

Ezen az ülésen egyhangúlag elfogadták a konferencia határozati ja-vaslatát, amely hangsúlyozza, hogy az új nemzetközi szakszervezeti szöveg megteremtése jelentős mér-tékben erősíti a munkásszövetség nem-zetközi egységét.

Ezután felolvasták a vegyipari, kő-olajipari és rokonszakmákban dolgo-zó munkások szakszervezetei nemzet-közi szövetségének alapszabályzatát, majd előterjesztették az egyhangúlag elfogadták a szövetség követeléseinek programját. Ez a program, a tőkés és a gyarmati országok illő ipar-ágaiban dolgozó munkásainak mini-mális követeléseit tartalmazza.

A megtörtént ellen irányuló harci-rozati javaslat, amelyet a részve-

vők ugyancsak egyhangúlag elfogad-tak — melyeseges felhívással áll-apítja meg, hogy Iránban, Görög-or-szágnak, Venezuelában, Guatemalá-ban, Spanyolországban s Európá és Amerika több más országában lá-bal tiporják a szakszervezeti szabad-ságjogokat, kíméletlenül üldözik a szakszervezeti vezetőket és tagokat. A határozati javaslat felhívást intéz a szakszervezetekhez, hogy fogjanak jobban össze a terror és az elnyo-matás ellen.

A világkonferencia résztvevői ez-után egyhangúlag elfogadták annak az üzenetnek a szövegét, amelyet a világ vegyipari, kőolajipari és rokon-szakmákban dolgozó munkásai az-értékeltek.

Ezután megválasztották az új nem-zetközi szakszervezeti szövetség 19 tagú vezetését. Az újonnan meg-választott vezetés elnöke Bianchi Lima (Olaszország), alelnöke Nico-lae Kovalev (Szovjetunió), Eduard Finch (Franciaország) és Csizsan Hao-zsan (Kínai NK), főtitkár pedig Bozsoki Ferenc (Magyar NK).

A II. pártkongresszus és november 7 tiszteletére

Nagy lelkesedéssel csatlakoznak tartományunk szocialista egységei és egyénileg gazdálkodó dolgozó parasztjai a galatitartományiak vállalásaihoz

A jövőévi bőséges termés biztosítása minden becsületes dolgozó paraszt érdeke. Ez okozta, hogy tartományunkban oly hatalmas visszhangra talált a galatitartományi szocialista egységeiben dolgozók és az egyénileg gazdálkodó dolgozó parasztok közös felhívása. Tartományunk szocialista egységeiből és az egyénileg gazdálkodó dolgozó parasztok köréből továbbra is érkeznek a válaszok, amelyek arról tanuszkodnak, hogy valamennyien nagy lelkesedéssel csatlakoznak a galatitartományiak vállalásaihoz. Az alábbiakban néhány egység és közsg dolgozóinak vállalásait ismertetjük:

Az aradi gépközpont

1. Az 1954. évi globális termelési tervet és az árutermelési tervet 1954 október 5-ig teljesítjük. Az október havi tervet 18 százalékkal túlszárnyaljuk és október 31-én már 1955 január 21-ére termelünk.

2. A kezdeti választék-tervelőirány-zatot a gyártmányoknál, a traktor- és mezőgazdasági felszerelés cserealkat-részeinél, valamint a pótfelszerelések gyártásánál október 4-ig befejezzük.

3. Az önköltségi ár-előirányzatot a tervszerűsített viszonyítva 10 szá-zalékkal csökkentjük.

4. Munkásonként 7 százalékkal nö-veljük a munka termelékenységét a tervelőirányzathoz viszonyítva.

5. A béralapnál 8 százalékos meg-takarítást eszközölünk azáltal, hogy a fizetési alap és a globális termelés között helyes kapcsolatot teremtünk.

6. A szerszámgépek használati mu-tatószámánál 5 százalékos emelke-dést válsítunk meg.

7. A nyers- és segédanyagok ész-szerű felhasználásával október 30-ig 30.000 lej értékű megtakarítást érünk el.

8. A közszükségleti cikkek gyártá-sának évi értéktervét október 30-ig 85 százalékkal túlteljesítjük és a köz-fogyasztási cikkek választékát kettő-vel bővítjük.

A vállalt kötelezettségek időpont-jainak betartása érdekében, a gép-központ vezetősége az alábbi tech-nikai-szervezési intézkedéseket fogana-tosítja:

a) A motorok és traktorok idejében és jó feltételek közötti elosztásának biztosítása érdekében átalakítjuk és alkalmassá tesszük a szerelőműhelyi együttes javítási munkálataira azál-tal, hogy a ki- és berakodási, vala-mint a szállítási munkát gépesítjük, ugyisint azáltal, hogy a műhelyt minden egyes együttes számára el-különített munkahelyé alakítjuk át. Ebből a célból egy platformot készí-tünk emelő-szerkezettel a motorok ki-és berakodásához, valamint mosásához. Hasonlóképpen az egész szerelőmü-hely számára gördülő hidat építünk.

b) Az üzem területén belüli szállí-tás megkönnyítésére 150 méter hosz-súságban Decauville-vonalat épí-tünk.

c) A hőkezelést végző műhelyben megjavítjuk a munkakörülményeket két új medence építésével az alkat-részek hűtésére.

— Munkaházi álménevek (2. oldal).
— Az aradi vasúti dolgozók kö-szűlné a II. pártkongresszusra és november 7-re (2. oldal).
— Az eső keletkezése (2. oldal).
— Méltó akarok lenni a pártlag magasztos címére (2. oldal).
— Egy év munkájának mérlege (3. oldal).

— A népi Kína kormányának öt-éves tevékenységéről — Csü En-laj beszéde a Kínai NK kormányának munkájáról (3. oldal).
— Haladnak az őszi munkálato-kal... (3. oldal).
— Szovjet-amerikai tárgyalások az atomkérdésről (4. oldal).
— Azslia kérdéseiben az ázsiai népeknek kell döntenők (4. oldal).

— Adenauer nem nyilatkozhat a német nép nevében a londoni érte-kezleten — Az NDK külügyminis-teriumának nyilatkozata (4. oldal).
— Az ENSZ közgyűlésének plená-ris ülése (4. oldal).
— Felvetették a bizalmi kérdést az olasz kormánytal szemben (4. oldal).

A Szovjetunió mezőgazdaságáról

Mezőgazdasági kiállítás Frunzeban

A Kirgiz SzSZK fővárosában, Frunzeban megnyílt a köztársasági mezőgazdasági kiállítás. A 60 hektáron elterülő kiállítás számos pavillon-jában a kirgizai állattenyésztők, gyap-pot- és gabonatermesztők eredményei láthatók.

A fitotechnikának szentelt központi pavillonban a Kirgiziában termesztett mezőgazdasági növények gazdag változatai láthatók. Kirgiziában, amely a multban a nomád állate-nyésztők országa volt, ma gabonafé-léket, gyapotot, kukoripát, gyógynö-vényeket termesztnek.

A kiállításon az élenjáró gazdasá-gok eredményeit sokoldalúan mutat-ják be. Így az Isszik-Kultartományi „Bolshevik” kolhoz idén hektáronként 48 mázsa gabonát takarított be. A Dzsalaal-Abadtartományi „Karl Marx” kolhoz ez évben 715 hektáron gyapot-földjének minden egyes hektárján 36 mázsa termést ért el.

A pavillonokban sokoldalúan szem-léltetik a köztársasági mezőgazdasá-gának legfontosabb ágát — az állate-nyésztést. A kolhozok és a szov-hozok kiállítottak itt Alatau-fajtaú teheneket, amelyek évente több mint 5000 liter tejet adnak, finomgyapjas juhokat, melyek száma a háború be-fejezése óta 2,5-szeresére növekedett, lovakat a nemrég elért új kirgiz fajtaiból.

Külön pavillonban mutatták be a kirgiz mezőkön használt különböző gépeket. Itt burgonyafeldolgozó gépek, kukorica-, burgonya- és kukorica-szedő kombájnok láthatók.

Kiszélesítik a termőterületet

Kazahisztanban határtalan lehet-ségek vannak a gabonafélék termés-zésének növelésére a termőterületek kiszélesítésével. Csak ebben az évben a köztársaság szovhozai és traktor-állomásai 5 millió hektár szűzföldet vettek művelés alá. Ez azonban csak egy része a kihasználatlan termő-területnek. Még sok millió hektárnyi föld vár megművelésre. A szovjet kormány a legfejlettebb technikával látta el a szűzföldeket megművelő szovhozokat és kolhozokat. A kolho-zok, amelyek tavasszal nagy terüle-ten vetettek búzát és kölest, most, az első aratás idején, gazdag termés takarítanak be. A „Pobeda” elnevezé-sű kolhozban 20—25 mázsa búzát arattak le hektáronként.

A kolhozparasztok számára érezhe-tően előnyösnek bizonyult a szűzföl-dek megművelése. A pavlodari terü-let Sztálin kolhozában például több mint 1000 hektár szűzföldet vetettek be tavaszi búzával. A kitűnő termés eredményeként, a kolhoz jövedelme most legalább 2 millió rubelrel nö-vekedik. Ily módon még több gazdasá-gi épület és lakóházat építhetnek. Negyedmilió rubelt fordítanak az állattenyésztő gazdaságok további gépesítésére.

A Sztálin kolhozban most további 1500 hektár szűzföldet szántottak fel a jövőévi vetés alá.

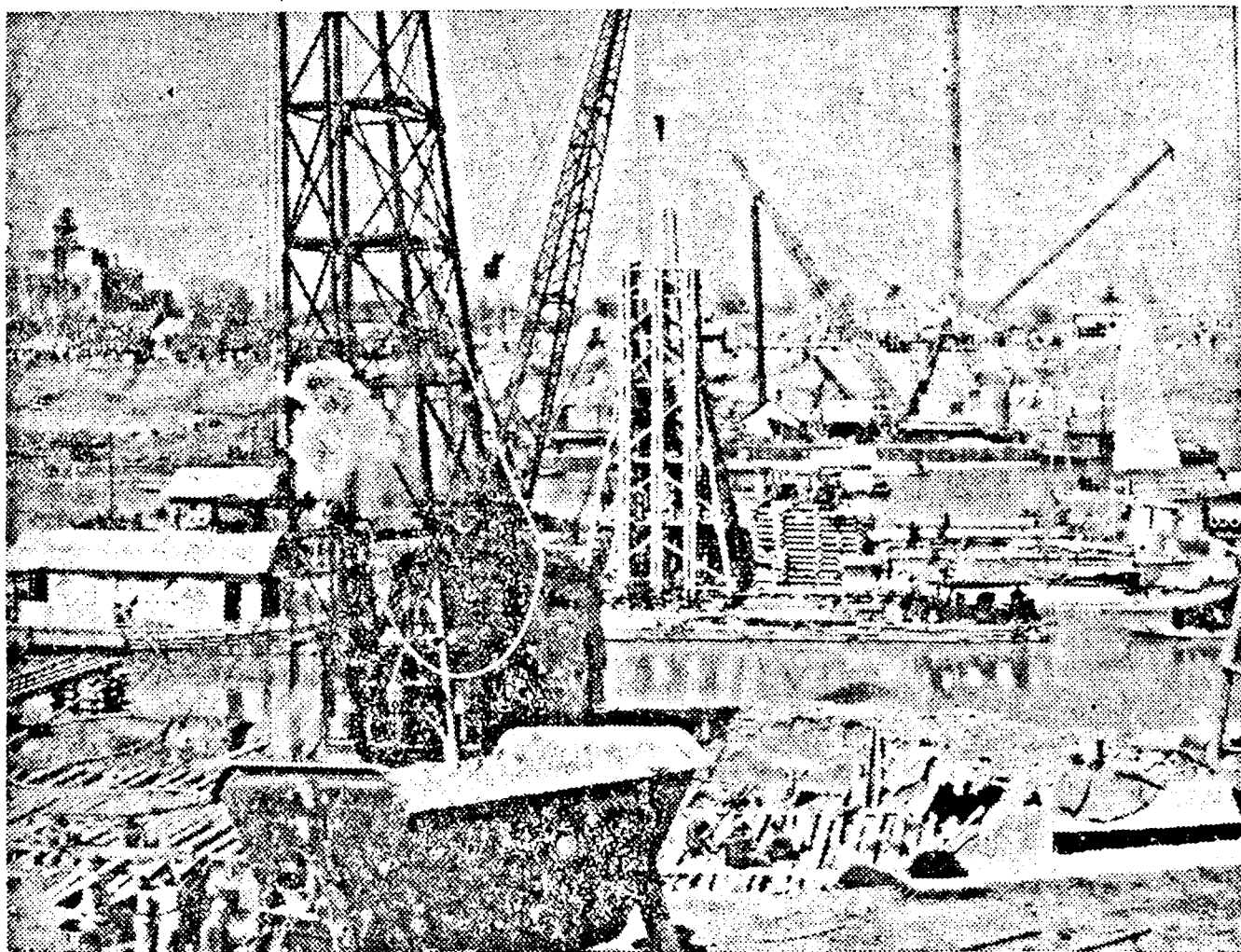
Tökéletesített kukorica-betakartó készülék

Száz ember munkáját végzi el Je-fim Kompanje kombájnvezető töké-letesített kukoricabetakarító készülé-ke. A készülék a „Sztálinyec 5” kombájnnal szerelve, levágja a kukori-caszárat, letéri róla a csöveket és a szárat megszecskezza silótakarmány-nak. A letört csöveket szállítószala-gon a kombájnhoz kapcsolt kocsiá továbbítja.

A rosztovi mezőgazdasági gép-gyár, a fentalálával együttműködve, megkezdte a készülék gyártását és harminc darabot máris elküldött a dnyepropetrovski területre — Jefim Kompanje szűkebb hazájába. A rosztovi gépgyár a kukoricatorés meg-kezdéséig még ötezer ilyen gépet gyárt.

Újfajta árokásógépet készítettek T. Kopalin és A. Platonyik, a szlavgo-rokterületi podszonói géppálmás dolgozói. A hernyótalpas traktorhoz kapcsolható árokásó hét óra alatt száz tonna silótakarmányt elraktáro-zására alkalmas árkot vág. Kezelésé-hz mindössze két ember szükséges. Hamarosan többszáz ilyen gép ké-szül el az Aitaj-vidék géppálmásai szá-mára.

Hidépítés a Kínai Népköztársaságban

A Kínai Népköztársaságban lendületesen folyik a békés építőmunka. Képünk a Han-se folyón kesz-tült épülő hidórás építését ábrázolja, amelynél a technika nagyarányú fejlődése folytán a hídó és a hídort pillérek is gépi erővel készülnek.

Menyházai élmények

A „J. Ranghej” gyár dolgozóinak nagyrésze pihenőszabadságát Menyházán tölti, ahol két korszerűen berendezett villában megtalálják mindazt, amiről a multban álmodni sem mert. Az üdülőtelep a bihari hegyek alján, négy hegy völgyében épült. Már az utazás is sok szépet nyújt annak, aki szereti a természetet. Borossebesről az IFIL keskeny iparvágányu motorosa szállítja a pihenőket Menyházára. Dézna állomása után a kis motoros már a nagy hegyek között kanyarog és mellette a csobogó patak s a tiszta hegyi levegő üdíti fel az utasokat.

A „J. Ranghej” gyárnak az elmúlt évben épült új villája mindjárt felkelti az érkezők figyelmét. Olyan mint egy mesekönyvből kivágott álomkastély. A villa nemcsak kívülről szép, hanem belülről is. A dolgozók mindent önkéntes munkával, saját izlésük szerint készítettek el.

Tremml Irén elvtársnő, a nyaraló felelőse fogad bennünket és azonnal elintézi az elszállásolást. Néhány perc múlva mindenki a szobájában van. Tremml elvtársnő szeretettel végzi munkáját. Egyedül célja, hogy mindenki meghívja, pirospozsgásan térjen haza.

A „December 30” gyárnak hatalmas üdülőháza szintén zajos. Itt állandóan 250–300 dolgozó pihen. A nagy üdülőház gyönyörű helyen épült. Szinte beépítették a hegyeket. Mellette melegvízi forrás. Az elszállásolás és az ellátás itt is elsőrendű. A népszerű Péter bácsi, a székácsot, mindenki jól ismeri, nem-

csak a „December 30” gyárbeliek, hanem a többi vendégek is. A felkelés tetszés szerint történik. Reggeli, utána séta, kirándulás. Később az üdülőtelep közepén lévő korszerű strandon találkozhatnak a pihenők. A strand a gyermekek zsvájától hangos, a szülők alig bírják a kisiket hazavinni és ebéd után már újra ott vannak. Boldog élet folyik mindenfelé.

Egy másik csoport a faluval ismerkedik. A falut csobogó patak szeli át. Egyik partját hegyek szegélyezik. Meg kell állni és gyönyörködni a természet szépségében. Az ózondus levegőn tágul a tüdők. Nem lehet betelni a levegővel.

Amott egy kis házat látunk, márvány emléktábla van rajta. A felirat: „Itt született Groza György szobrász és festőművész”. Eszünkbe jut, hogy az aradi Kulturpalota előtti szobrot is Groza György szobrászművész készítette. Mindannyiunkat érdekel a kis ház és felkeressük Groza György nővérét, Groza Marioarát, aki most 66 éves. Megkérjük, mutassa meg belüli a házat. Nagyszerű szobrokat, festményeket látunk és elcsodálkozunk azon, hogy Menyházán miért nem rendeznek kiállításokat a sok értékes művészi alkotásból. Groza Marioara sokat mesél fiatalon meghalt öccséről.

Groza György alig töltötte be 10-ik életévét, amikor már fa-szobrokat készített. Tizenkétéves korában készített első olajfestményét: menyházai táj, a templommal és az iskolával. A kép ott van ma is a szobában. Megszólalásig hű. Annak idején fel-

hívták Busica Ioan, a belényesi gimnázium rajztanárának figyelmét Groza alkotásaira. Busica elvitte a fiatal fiút a belényesi gimnáziumba, ahol tovább tanította. Groza György négy év múlva már elkészítette apja, anyja, valamint tanárának mellszobrát. A fiatal művész kikerült Rómába és Párisba. Párisban olyan nyomorban élt, hogy öngyilkos akart lenni. A római emlékek közül a házigazdájáról készített ceruzarajz keltette fel figyelmét. Ezenkívül akvarel sorozatok, kisebb-nagyobb képek láthatók. Itthon is nagy nyomorban élt, Brassóban halt meg 1930-ban.

A tartományi néptanács kulturosz-tálya hasonlóan oda, hogy Groza György szülői házában állandó kiállítás rendezzenek és így a Menyházán üdülő dolgozók megismerhes-sék hazánk egyik nagy művészenek életét és munkásságát. Sok a látnivaló ezen a csodás vidéken. A márványbánya, a denevérbárlang és a kopaszhegy egyaránt gyönyörű. A kopaszhegyről belátható az egész üdülőtelep. Lassan becsúszdik. A nyaralók moziba mennek, vagy pedig a „December 30” üdülő-jének kulturtermében sakkoznak, táncolnak, hallgatják a rádiót. Így szórakoznak néha éjjelig is, s mikor nyugovóra térnek, hálával gondolnak a pártra, mert lehetővé tette, hogy az évi munka után kipihenhessek magukat, felüdüljenek és újult erővel induljanak majd harcra újabb sikerekért.

Sallai Imre, Friedmann Agnes, a „J. Ranghej” gyár dolgozó

Az aradi vasúti dolgozók készülnek a II. pártkongresszusra és november 7-re

Az aradi CFR főműhely kovács-mesterei a II. pártkongresszus és a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 37. évfordulója tiszteletére vállalták, hogy szeptember havi mozdonyjavítási tervüket hét nappal a határidő előtt teljesítik és elkészítik a személyszállító kocsik számára vállalt 800 fűtőtestet, valamint 400 vagonablak-emelőt. A kovácsműhely dolgozói a haladott szovjet munkamódszereket alkalmazták és ennek eredményeképpen szeptember 23-án teljes egészében végrehajtották mozdonyjavítási tervüket.

A kovácsműhely dolgozói közül Carausan Gheorghe, Stefanovici Octavian, Balta Vasile, Bleja Iosif és mások tüntek ki. Az elért eredmények arra ösztönzik a CFR főműhely kovácsait, hogy fokozott lendü-

lettel harcoljanak a terv teljesítéséért, illetve tulszárnyalásáért és újabb munkasikerekkel köszöntsek a II. pártkongresszust, valamint november 7-ét.

A vállalkások teljesítésével, illetve tulszárnyalásával köszöntik az aradi CFR fűtőház dolgozóit is a II. pártkongresszust és november 7-ét. A szeptember 1 és 20 közötti időre az összkilométer teljesítménnyel vállalt 3 százalékos túlteljesítés helyett 4 százalékos értéket ért el. Mihoc Ioan és Rotarescu Iosif párttagok teljesítményei kimagaslóak, akik 67 százalékkal szárnyaltak túl a napi tervelőirányzatot. A fűtőanyagmegtakarításnál ebben az időszakban a vállalt 10 százalékos helyett 15 százalékos értéket ért el. Különösen Teorean Petru és Co-

ciuban Gheorghe teljesítményei figyelemreméltóak, akik 20 százalékos megtakarítást eszközöltek.

A fűtőház dolgozók a munka termelékenységének növelésében 8 százalékos eredménnyel dicsekedhetnek a vállalt 2 és fél százalékos helyett. Vállalták, hogy a holtidőt az első félévben elért eredményekhez viszonyítva csökkentik és ugyanakkor 7 százalékkal mérsékelik a kisebb javítási munkálatokat és a mosások idejét. Ezt a vállalkást szeptember 1 és 20 között 7 százalékos helyett 9 százalékosan teljesítették. Ebben a munkában Ambru Teodor lakatos és Tasca Constantin IMSZ brigádja tűnt ki napi 50 százalékos túlteljesítéssel. A brigádtagok közül Vintan Gheorghe és mások végeztek lelkiismeretes munkát.

Az eső keletkezése

Szeszélyes, mint az időjárás – halljuk gyakran. És valóban hol mindennap, vagy majdnem minden órában, napokon át esik az eső, hol pedig heteken át egy csepp víz sem áztatja a szomszagos földet. Vajon mi ennek az oka?

Rége az ember a természet minden jelenségében a természetfölötti hatalmak erőinek a megnyilvánulását látta. Az ókori egyiptomiak, görögök és rómaiak istenei például a különböző természeti tümenyek voltak, amelyeknek a nép hódolt, vagy amelyektől félt, aszerint, hogy számukra kellemes vagy pedig kellemetlen dolgok előidézői voltak. Még napjainkban is találkozunk olyan elmaradt emberekkel, akik a szárazságot, föld-rengést, vulkán kitöréseket, szélvihart és áthatlában mindenféle természeti katasztrófát, a „vétkes ember” büntetésének tekintik.

Természetesen mondani sem kell, hogy az eső és a többi természeti jelenség a mindennapi életnek alkotórésze és nem az emberre szabott rossz, vagy jó érv ismeretlen természetfeletti hatalom akaratának a megnyilatkozása. A természetben mindennek és így az eső keletkezésének is megtaláljuk az okát, ha a jelenségeket nem elszigetelten, hanem összefüggésükben, dialektikusan vizsgáljuk.

Lássuk tehát, hogyan keletkeznek a felhők és miként jön létre azokból az eső.

Tudnunk kell, hogy a levegőben állandóan van vízpára. Ez a mocsarak, tavak, a patakok, a folyók, a tengerek, a talaj és növények párologása, az élőlények légzése útján és még számtalan sok más módon kerülhet a levegőbe, mint láthatatlan vízpára. Azért mondjuk láthatatlan vízpárának, mert még senki sem látta. Téves az a hiedelem, hogy a felhő vagy köd vízpára. Ezek nem vízpárából, hanem nagyon apró vízcseppekből állnak.

Láthatatlan vízpára mindig és mindenféle hőmérséklet mellett kerülhet

a levegőbe. Nemcsak a forrásban lévő víz, hanem még a jég is párolog. Minél magasabb a levegő hőmérséklete, annál erősebb a víz párologása és nagyobb a levegő párafelvevő képessége. A levegő páratartalmát nedvességgnek nevezzük. Különböző hőmérsékleten egy köbméter levegő a következő mennyiségű vizpárát képes felvenni:

0 fok Celsius mellett 5 gram	vízpárát
10 „ „ „ 9 „ „	„
20 „ „ „ 17 „ „	„
30 „ „ „ 30 „ „	„

Ha a levegő páratartalma több, mint amennyit fel tud venni, akkor a páratöbblet apró vízcseppekké áll össze, amit felhő vagy köd alakjában láthatunk aszerint, hogy felszáll-e vagy leereszkedik. A könnyebb érthetőség kedvéért tegyük fel, hogy a levegő 20 fok Celsius és 14 gram vízpárát tartalmaz. Ez, amint a táblázat mutatja, kevesebb, mint amennyit a 20 fokos meleg levegő elbírt. Ha most a 20 fokos Celsius meleg levegő valamilyen ok következtében 10 fok C-ra hűl le, akkor mivel ilyen hőmérséklet mellett csak 9 gram nedvességet képes tartani, a fölös mennyiségű pára – jelen esetben 5 gram – vízcseppekké alakul és mint felhő marad a levegőben, vagy pedig még jobban összesűrűsödve eső alakjában lehull.

Amint a konyhában, vagy a mozdonynál megfigyelhetünk, ugyanaz ismétlődik meg a természetben is a felhők képződésekor, csak nagyobb arányokban. A Napról fellemegező levegő fölé feláramlik és vízi magával a benne lévő vízpárát. Fölfelé haladásában mind hidegebb és hidegebb légrétegekbe kerül és végül annyira lehűl, hogy kicsapódik belőle a pára, ami felhővé alakul. A felhőből azonban csak akkor esik az eső, ha a cseppek annyira megnövekednek, hogy nem tudják tovább fenn tartani magukat a levegőben. Gondoljunk csak

arra, hogy az az óriási mennyiségű víz, amely a levegőben van, hogyan maradhat meg ott, mikor akár kevés, akár sok vizet is öntünk a levegőbe, az ott egy pillanatra sem áll meg, hanem mindjárt leesik.

Miért nem lesz minden felhőből minden esetben eső? Azért nem, mert a felhő tulajdonsága és még egyéb tényezők azok, amelyek az eső keletkezésében, illetve kimaradásában szerepet játszanak.

Meleg nyári napokon reggel még felhőtlen az ég, de amint a nap magasabbra emelkedik és sugárjai a földet melegítve lövelnek a Földre, a felhők is kezdenek megjelenni az égbolton. A gyönyörű szőp ugynevezett gomoly vagy bárány felhők, estefelé oszladni kezdenek és mire a Nap lenyugszik, végleg eltűnnek.

Mi történt itt, miért nem esett az eső? Az erős napütésben fellemegeztet levegő felszállt néhány kilométernyire és lehűlt, a benne lévő vízpára pedig vízcseppekké alakulva felhőket képezett. Estefelé a levegő fellemegeződése megszűnt és ezzel együtt a fellemegeződés is. A délfelelt folyamán fellemegeedett és felszállt levegő késő délutánra, már lehűl és kezd leereszkedni. Amint lejebb száll, mind melegebb rétegek közé kerül és ennek következtében a vízcseppekké átalakulnak vízpárává és így a felhők eltűnnek.

Említtük, hogy egyéb tényezőkön kívül a felhők tulajdonságai is okai lehetnek az eső létrejöttének, vagy kimaradásának. Így ha teljesen tiszta, de sok vízpárát tartalmazó levegőt alacsonyabb hőmérsékletre hűtünk le, mint amilyen hő mellett a benne lévő páráknak vízcseppe kéllene alakulnia, mégsem fog vízgőz felhővé alakulni. Ellenben, ha ugyanazt a kísérletet olyan levegővel végezzük el, amelyben finom por, füst, vagy egyéb nagyon kicsi szennyező szilárd anyag van, azonnal megjelennek a

Méltó akarok lenni a párttag magasztos címére

A CFR fűtőház pártalapszervezetének tagjelöltje vagyok. Igyekeztem teljesíteni az alapszervezet által számomra kijelölt feladatokat, hogy a jelöltségi idő leletével méltó legyek a párttagságra.

A szervezeti szabályzat tervezetéből kitűnik, hogy a párttagjelöltnek a párttagokhoz hasonlóan kell harcolniuk a párt és a kormány, valamint az alapszervezet határozatainak megvalósításáért, példamutatónak kell lennie a termelésben, tökéletesíteni kell szakmai képzettségét, segítenie kell dolgozó társait a termelési terv teljesítésében, a munka termelékenységének szüntelen növelésében.

Alapszervezetünk határozatának megfelelően Tataru Nicolae elvtársal, aki ugyancsak tagjelölt, politikai felvilágosító munkát végzünk a falvakon, a városi munkások és a dolgozó parasztok közötti baráti kapcsolat megerősítése érdekében. Tataru elvtárral meglátogattunk számos közseget. Felvilágosítottuk a dolgozó parasztokat, hogy milyen fontos eleget tenni pártunk és kormányunk határozatainak és rámutattunk arra a segítségre, amelyet a munkásszertől biztosít számukra. Különös figyelemmel magyaráztuk meg a dolgozó parasztoknak, hogy milyen fontos az állam iránti kötelezettségek teljesítése.

A CFR fűtőház szerelő műhelyében egyedül képviselem a pártalapszervezetet. Eppen ezért igyekeztem teljesíteni azokat a feladatokat, amelyeket az alapszervezet megjelölt számomra. Annak érdekében, hogy példát mutassak a párttagok dolgozóknak, a különböző al-

katrészek kijavításához és szereléséhez szükséges szerszámokat gondosan a megszokott helyekre rakom és így szükség esetén keresés nélkül elővehetem azokat. A munkafegyelem erősítése céljából igyekeztem meggyőzni munkatársaimat arról, hogy iervünk teljesítését csak egy biztosít-hatjuk, ha fegyelmesen dolgozunk.

Ugyanakkor utaltam a munka minőségének fontosságára is. Számos munkatársam, mint például Don Traian, Moji Simion és mások minden erejükkel arra törekednek, hogy termelési tervüket tulszárnyalják. Az elmúlt hónap folyamán a fűtőház szerelőműhelyének munkái 80 százalékkal teljesítették a termelési tervüket.

A módosított szervezeti szabályzatból kitűnik az is, hogy a párttagoknak kötelességük támogatni a párttagjelölt dolgozókat. Annak érdekében, hogy ennek a követelménynek is eleget tegyek, igyekeztem segítségre lenni a fiatalabb munkásoknak szakmai képzettségük fejlesztésében. Főleg Cuidan Viorel és Farcas Virgil IMSZ tagoknak segítetttem. Sian Ioan, az alapszervezet titkára és Neagu Ioan bürotag pedig engem támogatott politikai és ideológiai színvonalam emelésében.

Teljes egészében egyetérték a módosított szervezeti szabályzat tervezetében megjelölt feladatokkal és a jövőben is teljesítem a rábízott feladatokat, hogy méltó legyek a párttagjelölt, majd később a párttag magasztos címére.

Ambro Todor, a CFR fűtőház pártalapszervezetének tagjelöltje

Mit látnak vasárnap

A labdarugó mérkőzések közönsége türelmetlenül várta az első osztályú bajnokság őszi fordulójának folytatását. Sok aradi szurkoló tekintett nagy várakozással a vasárnapi mérkőzés elé, a nézők nagyrésze azonban csalódottan távozott a stadionból, mert az UTA labdarugó csapata közel sem nyújtotta azt a játékot, amit az aradi közönség elvárt.

A korszerű labdarugás nem mezőnyfőlényre való törekvést jelent, hanem gyors húzásokkal felépített támadások képezik a gerincét, egy szóval éppen az, amit nem látnak az UTA vasárnap délutáni játékában.

Nyilvánvaló volt már a mérkőzés elején, hogy az aranyosgyéresi csapat védekezésére épült játéktrendszert s valamennyi UTA-támadás 7–8 Metalul-védővel találta magát szemben. Ezenkívül az UTA két szélső fedezete elkövette azt a hibát, hogy „rávitte” a labdát a csatársorra s így állandó tömörülés alakult ki a Metalul kanuja előtt, ami megnehezítette a góllövést.

Ime, ez az oka annak, hogy a mérkőzés csak 1:0-as UTA-győzelmet hozott.

A Constructorul lelkes játékát szívesen nézte a közönség. A fiatal játékosokból álló Avintul csapata ellen elért döntetlen eredmény meg hazai pályán is értékes teljesítmény. A mérkőzésen láthattuk azt, hogy a figyelmetlen játéknak milyen végzetes következményei lehetnek a mérkőzés végeredménye szempontjából. Gondolunk Carpinet két igen veszélyes hazaadására, melyek közül az egyik góllal is végződött.

A Locomotiva idegenben aratott győzelme, mely egyben a nvolcadiki helyet is biztosítja a táblázalon ugyancsak értékes eredmény.

A Köztársasági stadionban folyó nemzetközi atlétikai versenyek során hazánk atlétái nagyszerűen szerepeltek az első két versenynapon. A megszerzett öt bajnoksággal a nemzetek nem hivatalos versenyében az első helyen állnak.

ugynevezett arcvonalak játszáka a főszerepet. (Két különböző – hideg- és meleg – hőmérsékletű levegő tömeget elválasztó határvonalat mondjunk arcvonalnak). A hideg levegő miután nehezebb a melegenél, kiszorítja azt helyéből és ékalkuan alácsúszik. A könnyebb, melegebb levegő pedig felfelé áramlik. Természetesen így a pára kicsapódik és megered az eső. Mivel a két levegőtömeg nem vegyül egymással, hanem közöttük sokáig éles vonal marad, ezért a meleg levegő áramlása hosszú ideig tart és ennek következtében az eső is sokáig esik.

Ime így valósul meg a víz örökös körforgása a természetben. A Nap a vizeket párologtatja, a pára felemelkedve vízcseppekké alakul és ismét a föld felszínére kerül, hogy onnan újból résztvegyen a megállás nélküli örökös körforgásban. A víznek és az esőnek is nagy szerepe van életünkben. Nélkülük az állat- és növényvilág fennmaradása elképzelhetetlen, mivel a víz az élőlények életének legfontosabb anyaga és a mezőgazdasági munka nélkülözhetetlen kelléke. Ezért nem csodálható, ha az eső és általában az időjárás már a legrégibb idők óta érdekelt a emberiséget. A tudósok, miután a természeti jelenségek törvényeit felfedték, most arra törekednek, hogy azok bekövetkezését előre is megmondják. Nem hazug jóslásokról van itt szó, hanem olyan természeti jelenségek bekövetkezésének az előrelátásáról, amelyek közötti kapcsolatok nagyrészt a tudomány és a megfigyelés már megállapították. Ha napjainkban vannak még ismeretlen jelenségek, ez nem jelenti azt, hogy nem is fogjuk soha megismerni ezeket. A haladó tudomány számára nincsenek meg nem ismerhető dolgok, hanem csak olyanok, amelyek eddig még nem sikerült ismerünk. De az idő és a lázas kutatás meghozza a sikert ezen a téren is.

Dr. Schweitzer József, természetrajz tanár

Daumier karikatura kiállítása

Hazánk felszabadulásának 10. évfordulójára megnyitott a Tartományi Múzeumban a „Daumier” karikatura kiállítását.

Honoré Daumier francia festő a mult század 1808–1879-es évei között élt. Apja üveges, aki Marseille-ből Párisba költözik azzal a reménnyel, hogy itt jobb megélhetést biztosíthat családjának. Daumier gyermekéveit a főváros külvárosában töltötte, ahol nehézségekkel és nélkülözésekkel kellett megküzdenie.

Művészet iránti hajlama már fiatal korában megmutatkozik, amikor nagy igyekezettel rajzolja a Louvre Múzeumban található görög szobrászok mesterműveit. Nem törődve szülei ellenzésével, a művész pálya mellett dönt. Nem érdekli a hivatalos művészeti irányzatok, az ugynevezett „utcai festőkhöz” csatlakozik, akik a nép festői és akik nem félnek gunykepekben bemutatni a kor társadalmi rothadságát, Daumier elsajátítja technikájukat, a könyvmotot (lithográfiát, körarjot), amely nagyon alkalmas a karikatúrák sokszorosítására és a forradalmi eszmék gyors terjesztésére.

Lelekedését a köztársaság eszméi és az 1789 forradalom emlékei táplálták. Fáradhatatlan harcot folytat a szabadságért, melynek szolgálatába állítja összes munkáit. A köztársaság hive, aki köztársasági lapokban és folyóiratokban nyíltan és keményen szembeszáll a királyi hatalommal, kora társadalmi rendszerével.

Első karikatúrát Lajos Fülöp király és kormánya ellen irányulnak. Ezekben ostromozza a juliusi monarchia visszaéléseit, az érdekesek megvesztegethetőségét, a trón körül földigajlongó, kapzsi miniszterek csoportját, akik nehéz adókkal préselték ki a népből utolsó garasát. Leleplezi a zsarnoki elnyomást, a nép jogainak eltiprását és élesen támadja a reakciós sajtót. Munkáiban élénk társul a nép harca, melyet a burzsoá terror kegyetlenül elfojt. Ilyen például a „Trasnonaini utca” című mesterműve, mely az 1834-es népharcok tetőpontjának ábrázolása, amikor vérbefojtják a nyomorgó dolgozók követeléseit.

Daumier e munkájával gyors népszerűsége tett szert, a tömegek hírnökevé és a forradalom hangjává vált. Egymásután jelenteti meg karikatúráit, amelyekben bemutatja a parlament degenerált tagjait, élőkön Lajos Fülöp királlyal. A 26 éves Daumier forradalmi tevékenységéért bebörtönzik, de erejét a börtön sem tudja megtörni. Kiszabadulása után még élszántabb harcot folytat, megismerteti a néppel a börtönökben sanyilódó harcosok sorsát.

1848-ban, a második francia köztársaság kikiáltása után harcot folytat a köztársaság ellenségeivel, akiknek céljuk a monarchia visszaállítása. Leleplezi a reakciós burzsoázia mesterkedéseit, akik első napoleon unokáját, Bonaparte Lajost akarják trónra juttatni. Az 1852-es államcsíny után, mikor Bonaparte Lajos és hiveli kiragadják a nép kezéből a hatalmat és visszaállítják a császárságot Daumier még keményebb harcot kezd a nép érdekében. 1870–72 közötti munkái arról a küzdelemről tanuskodnak, amelyet a köztársaság, a császárság maradványai és annak főtamasztöpillére, az egyház ellen folytatott.

Daumier leleplezte és kigunyolta a burzsoá élet legtöbb megnyilvánulását, például kora „igazságszolgáltatását”, amely pénzért árulta az igazságot. Munkái kora politikai és társadalmi eseményeinek eleven krónikája.

Daumier, a francia művészetben a kritikai realizmus egyik legjelesebb képviselője. Művének értéke abban áll, hogy megmutatja kora demokratikus öröknek fáradhatatlan harcat és végleges győzelmét. Ma, amikor a francia nép elkeseredett harcot vív a szabadságért és békéért, Daumier munkái újból különösen időszerűek.

F. M.

A SPORTVADASZOK és halászok egyesületének tartományi fiókja közli, hogy a mezőgazdasági és erdészeti minisztérium rendelete szerint 1954 október 31-től szabad nyulakra vadászni.

A népi Kína kormányának öt éves tevékenységéről

Csu En-laj beszéde a Kínai NK kormányának munkájáról

Csu En-laj elvtárs a népközpontok ülésein hatalmas beszédekkel összegyezte a Kínai Népköztársaság kormányának tevékenységét, kezdve 1949-től, az állam megalakulásától, mindmáig. A Kínai Népköztársaság miniszterelnökének a beszéde azon az összhangon épült fel, amely a kínai népi forradalom valamennyi célkitűzése és a Kínai Népköztársaság kormányának tevékenysége között létezik. A kínai népi forradalom legfőbb célkitűzései ugyanis: a termelőerők felszabadítása az imperializmus, a feudalizmus, a bürokratikus töke karmaitól, végül a kapitalizmus és a szűk körű kisipari termelés alól, majd megteremtési a nemzetgazdaság szocializmus útján való teremtése és gyors fejlesztése érdekében a népi gazdaságának szocialista átalakítása. Ennek érdekében a Kínai Népköztársaság kormányának tevékenysége között létezik. A kínai népi forradalom legfőbb célkitűzései ugyanis: a termelőerők felszabadítása az imperializmus, a feudalizmus, a bürokratikus töke karmaitól, végül a kapitalizmus és a szűk körű kisipari termelés alól, majd megteremtési a nemzetgazdaság szocializmus útján való teremtése és gyors fejlesztése érdekében a népi gazdaságának szocialista átalakítása.

Az elmúlt öt esztendő a hatalmas átalakulások időszaka volt Kínában. Ezt a fél évszázadot lényegében két szakaszra lehetne felosztani. 1949–1952 az újjáépítés szakasza, ezenkívül pedig a Kínai Népköztársaság első öt éves tervének időszakát követik. Az újjáépítés idején befejeződött a szárazföldi Kína egész területének egyesítése, megvalósították a földreformot, számos lényeges demokratikus átalakulást történt a helyi állami apparátusok, a hosszú polgárháború folyamán legyengült, töltőrengő nemzetgazdaságot. Ezek a körülmények teremtették meg a tervszerű gazdasági építést, az első öt éves tervre való áttérés feltételeit.

Kína az elmúlt öt esztendőben olyan hatalmas ütemben fejlődött, amelyen fejlődés az elmaradottságot szinte konzerváló régi Kínában teljes mértékben elmozdított. Ennek a fejlődésnek az átalakítására elegendő megemlíteni a következő adatokat: az újjáépítési szakaszban az ipari termelés átlag évi 39,9 százalékkal növekedett. A szocialista építési időszakban a növekedés bizonyos mértékben lelassult. Mégis a teljes ipari termelés 1953-ban nem kevesebb, mint 33 százalékkal növekedett 1952-höz viszonyítva. 1954 végére pedig a modern ipari termelés körülbelül 4,2-szer annyi lesz, mint 1949-ben.

Mivel Kína szocializmus felé való fejlődésében döntő jelentősége van a termelőeszközök fejlődésének, következtetésképpen az ország iparosításának. — Csu En-laj elnök elmondta, és gyakorlatilag is kifejezte azokat a tényezőket, amelyek Kína előrehaladását ipari szempontból jellemzik. Melyek ezek a tényezők? Ilyen tényező mindenekelőtt az, hogy az ipar és a mezőgazdaság össztermeléséből szüntelenül nő a modern ipari termelésnek specifikus súlya. Míg 1949-ben ez a specifikus súlv mindössze körülbelül 17 százaléka volt, addig 1954-ben hozzávetőlegesen 33 százaléka emelkedik. Másodszorban — az egész iparon belül gyorsan nő a termelőeszközök termelésének specifikus súlya. A fogazási cikkek termelése az 1949–1954 közötti időszakban kb. 3,4-szeresére nőtt, míg a termelési eszközök termelése ugyan ebben az időszakban kb. 5,7-szeresére. S végül: az egész iparon belül gyorsan növekedik az állami, szövetkezeti és államkapitalista ipari termelés specifikus súlya. Tekintve, hogy az állami és szövetkezeti ipar évről-évre fejlődik és erősödik, számos kapitalista ipari vállalat pedig lassanként államkapitalista üzemmé alakul át, — ez a specifikus súlv az 1949. évi 37 százalékról 1954-ben hozzávetőlegesen 71 százalékra emelkedik. Ez azt jelenti, hogy a kapitalista vállalatok specifikus súlya az ipari termelés egészében 29 százalékra csökkent.

Csu En-laj beszédeiben a maga grandiozitásában változott az első öt éves terv ipari jellegű célkitűzései. „Késztelen, — mondotta — hogy Kínát néhány öt éves terv alatt modern iparral rendelkező hatalmas szocialista országgá fogjuk átalakítani”. Valóban, a Kínai Népköztársaságban már az első öt éves terv folyamán százak nagy ipari objektumot építenek s e nagyszabású beruházások alapját az a 141 hatalmas vállalat jelenti, amelyet a Szovjetunió sokoldalú segítségével építettek. E vállalatok révén Kína maga gyárt majd gépkocsikat, mozdonyokat, traktorokat, repülőgépeket s a fémipar, a villamosenergia és energetikai ipar, a petróleumipar és a fémfeldolgozó ipar számára szükséges felszereléseket.

A Kínai Népköztársaság mezőgazdasága ugyancsak hatalmas eredményeket ért el. 1952-ben például olyan termés volt Kínában, amelyet el nem lehetett volna képzelni az elmúlt öt esztendő előtt. A Kínai Népköztársaság mezőgazdaságának tevékenységét az 1949–1954 közötti időszakban kb. 3,4-szeresére nőtt, míg a termelési eszközök termelése ugyan ebben az időszakban kb. 5,7-szeresére. S végül: az egész iparon belül gyorsan növekedik az állami, szövetkezeti és államkapitalista ipari termelés specifikus súlya. Tekintve, hogy az állami és szövetkezeti ipar évről-évre fejlődik és erősödik, számos kapitalista ipari vállalat pedig lassanként államkapitalista üzemmé alakul át, — ez a specifikus súlv az 1949. évi 37 százalékról 1954-ben hozzávetőlegesen 71 százalékra emelkedik. Ez azt jelenti, hogy a kapitalista vállalatok specifikus súlya az ipari termelés egészében 29 százalékra csökkent.

A Kínai Népköztársaság mezőgazdasága ugyancsak hatalmas eredményeket ért el. 1952-ben például olyan termés volt Kínában, amelyet el nem lehetett volna képzelni az elmúlt öt esztendő előtt. A Kínai Népköztársaság mezőgazdaságának tevékenységét az 1949–1954 közötti időszakban kb. 3,4-szeresére nőtt, míg a termelési eszközök termelése ugyan ebben az időszakban kb. 5,7-szeresére. S végül: az egész iparon belül gyorsan növekedik az állami, szövetkezeti és államkapitalista ipari termelés specifikus súlya. Tekintve, hogy az állami és szövetkezeti ipar évről-évre fejlődik és erősödik, számos kapitalista ipari vállalat pedig lassanként államkapitalista üzemmé alakul át, — ez a specifikus súlv az 1949. évi 37 százalékról 1954-ben hozzávetőlegesen 71 százalékra emelkedik. Ez azt jelenti, hogy a kapitalista vállalatok specifikus súlya az ipari termelés egészében 29 százalékra csökkent.

tésért, a kínai nép pedig a maga során áldozatkészen támogatja a kínai kormányt a mezőgazdaság fejlesztésére irányuló tevékenységét. Ezt a megállapítást támasztja alá az a tény is, hogy bár 1953-ban és 1954-ben különböző természeti csapások érték a mezőgazdaságot, a mezőgazdasági termelés globálisan mégis felülmúlja az 1949. év előtti mennyiséget. Bár ezek az eredmények Kína mezőgazdaságának szakadatlan fejlődéséről tanuskodnak — hangsúlyozta a kínai miniszterelnök — ezen a téren még sok a tennivaló, mivel a mezőgazdasági termelés elmarad a lakosság és az állam szüntelenül növekvő igényei mögött. S ennek a felszámolása céljából a legfontosabb feladat a mezőgazdaság szocialista átalakítása és megvalósítása. A múlt évben például a felmunka a föld megművelésénél a segítségnyújtásra irányuló mozgalmak és a paraszti társulások mozgalma. Azoknak az egyéni gazdaságoknak a száma, amelyek a fenti mozgalmakban részt vesznek, idén elérte az összes gazdaságok hatvan százalékát. Feltételezhető az is, hogy a mezőgazdasági termelőszövetkezetek száma a jelenlegi 300 ezerrel 1955 tavaszára 500 ezerre emelkedik. A népi kormány uyarja, hogy az első öt éves terv végéig az egyéni dolgozó parasztnak körülbelül a fele termelőszövetkezetbe tömörül.

Belpolitikai téren igen lényeges helyet szentelt a beszámoló a kínai nép élet színvonalának, jólétének szüntelen emelkedésével kapcsolatos kérdéseknek. A beszámoló az időszakban növekedett a munkások munkabére és a paraszti jövedelme, megjavultak a munkások és tisztviselők munkafeltételei és jobban kielégítik a társadalmi-kulturális szükségleteiket. Azokban az intézkedésekben, amelyeket a népi kormány egészségvédelmi és tanügyi téren fogantatott, kristálytisztán látható, hogy a Kínai Népköztársaságban ma állampolitikává vált a dolgozók élet- és kulturális színvonalának szüntelen növelésére irányuló törekvés. A kormány intézkedése következtében lecsökkent a fertőző megbetegedések száma, csökkent a halandóság a „szőlőszőlő és az újszülöttek között”. A kórházi ágyak száma 411 százezerrel emelkedett a felszabadulás előtti legmagasabb színvonalhoz képest. Ami pedig a tanügyi fejlődést illeti, jellemző, hogy 1953-ig az egyetemmel hallgatók és főiskolások száma 40 százalékkal, a középiskolások száma 75 százalékkal, az elemisták száma 117 százalékkal, az óvodákban lévő gyermekek száma pedig 226 százalékkal emelkedett 1949-hez viszonyítva.

A Kínai Népköztársaság külpolitikája teljes mértékben a belpolitikai téren a kínai nép előtt álló feladatoknak van alávetve. „Mindenképp tudja, — mondotta Csu En-laj — hogy valamennyi erőfeszítésünk országunk virágzó és boldog szocialista ipari államává való átalakítására irányul. Békés munkával vagyunk elfoglalva és ezért békére van szükségünk. Mi békét akarunk az egész világon és ez az alapvető tény határozza meg országunk békepolitikáját nemzetközi kapcsolataiban”.

A Kínai Népköztársaság létezésének első pillanatától kezdve ezt a következtetést béképolitikát folytatta. Ennek megfelelően építette ki baráti kapcsolatát a Szovjetunióval, az európai népi demokratikus országokkal, a Koreai Népi Demokratikus Köztársasággal és a Vietnámi Demokratikus Köztársasággal. De ez a következtetés béképolitikát nyilvánvalóan megabban is, hogy a Kínai Népköztársaság létezésének első pillanatától kezdve az összes ázsiai népekkel és országokkal való barátságára törekedett. Valamennyi ázsiai állam biztonsága és békéje nagy mértékben függ az olyan kapcsolatok kialakulásától, mint amilyen kapcsolatokat a közelmúltban Kína és India, valamint Kína és Burma között létrejöttek. Ezeknek a kapcsolatoknak az alapján az az elv áll, hogy a különböző társadalmi rendszerei államok között létező kapcsolatok mellett, két gazdaságilag és politikailag egyaránt együttműködhetnek népek élet színvonalának megjavítása és a béke biztosítása érdekében.

A Kínai Népköztársaság kormányának nemcsak a népi demokratikus országokkal, az ázsiai államokkal, hanem a világ valamennyi államával jóviszonyban akar lenni és baráti kapcsolatokat akar létni. Ezt fejezi ki Csu En-laj külügyminiszter, mikor kijelenti, hogy „A Kínai Népköztársaság kormányának kész békés együttműködési kapcsolatokat létesíteni bármely európai, ázsiai vagy délamerikai és ausztráliai állammal, ha ezek az államok ugyanígy hajlandók és önzetlenséggel tesznek biznyságot”. Kína eddig nem kevesebb mint huszonöt állammal létesített normális nemzetközi kapcsolatokat, s egyre nő azoknak az országoknak a száma, amelyek átjárva az Egyesült Államok által rájuk kényszerített politikát, meg akarják javítani a közöttük és a Kínai Népköztársaság közötti viszonyt. Ugyanez a helyzet külkereskedelmi vonatkozásban is. Bár az Egyesült Államok agresszív köréi megkülönböztetésen alapuló gazdaság-politikájuknak gyakorlatba való átültetésével eltolták a tőkes országokat a Kínával való kereskedelemről — az élet, a fejlődés maga rugja fel ezt a zárlat-politikát. Ma már a legtöbb tőkes ország vezető körei mindinkább meggyőződnek róla, hogy a zárlat-politika alkalmazása korántsem Kína fejlődését hátráltatja, hanem elsősorban a kereskedelemről eltolt tőkes országok üzletembereinek, ezen országok egész gazdasági életének okoz súlyos károkat.

Az Egyesült Államok agresszív köréi azonban szűcsopolitikát folytatnak és nem akarják megvárni az életnek ezeket a megnyilvánulásait. Nem akarják észrevenni, hogy a népeknek elhatározott szándékuk harcolni a nemzetközi feszültség csökkentéséért. Délkelet-Ázsiában csak a közelmúltban keltak össze az Egyesült Államok vezetésével és nyomására egy agresszív tömböt, amelyet jól lehet a „védelmi” jelzővel látni, amely gyakorlatilag a Kínai Népköztársaság ellen és az ázsiai népek szabadságáért harcoló erők irányul. Ennek az egyezményeknek az alapján az Egyesült Államok egy bizonyos nemlétező „kommunista agresszív” című tudatosan a félelem és a bizalmatlanság magját hinti el, szétürást provokál és egyik ázsiai országot a másik ellen uszítja. Ennek az egyezménynek az alapján, az Egyesült Államok úgynevezett „szubverzív akciók” megelőzésének címén döntőbíróként szólhat bele a délkelet-ázsiai országok belügyeibe és verőfoghatja az ázsiai nemzeti felszabadító mozgalmat. Ennek az egyezménynek az úgynevezett „gazdasági intézkedéseit” az Egyesült Államok vezető körei arra használják fel, hogy elrabolják Délkelet-Ázsiát valamennyi stratégiai nyersanyagát, rabzságba döntik az ottlakó népeket és helyreállítsák, vagy megszállásukat gyarmati uralmukat. S végül ennek az egyezménynek az alapján az Egyesült Államok bizonyos „békét fenyegető” tényező fennállása” című saját kezdeményezéséből úgynevezett „védelmi” övezetet hozhat létre, ami lényegében azt jelenti, hogy más országokra is kiterjeszti a fegyveres beavatkozást. Mindez azt jelenti, hogy a Manilla-ban megkötött egyezmény első szakaszától az utolsóig az ázsiai országok ellen irányul és teljes mértékben ellentétben áll az ENSZ szellemével és az alapokmányában előírt elvekkel. Nyilvánvaló, hogy az ázsiai népeknek nem olyan egyezményre van szükségük, amelyek csak háborút és ellenségeskedést szűnnek az ázsiai országok között, hanem békére és együttműködésre. „Az ázsiai népeknek — mondotta Csu En-laj — tanácskoznok kell egymással, hathatós intézkedéseket kell fogantatniuk, hogy hozzájáruljanak a kollektív együttműködés kifejlesztéséhez és közös erőfeszítésük segítségével meg kell védeniük a békét és az ázsiai kollektív biztonságot”.

Az Egyesült Államok agresszív köréi ugyanakkor nemcsak a délkelet-ázsiaihoz hasonló katonai blokkokat hoznak létre, hanem közvetlen háborús provokációval foglalkoznak. Kína elleni fegyveres intervenció szervezésével kísérleteznek. Ázsia népeit három oldalról — Tajván, Indokína és Korea felől fenyegetik az agresszorok, de mivel Indokínában és Koreában jelenleg elottották a háború tüzeit, a Tajvánon meghúzódó áruházi csapások keltik használatba a szárazföldi Kína elleni gyalogos erők megvalósítására, az ázsiai béke aláaknázására.

Csu En-laj elvtárs — amint szeptember 11-i beszédeiben is tette — most ismét kijelentette, hogy ez a helyzet elviselhetetlen a Kínai Népköztársaság számára. Tajván Kína elszakíthatatlan, elidegeníthetetlen, szerves része, kínai terület. Ezért Tajván felszabadítása Kína szuverén joga, belügye és a kínai nép ebbe senkinek nem enged beleszólást. A kairói és potsdami nyilatkozatok — amelyek az Egyesült Államok megbízottja is aláírt — kimondják, hogy Tajván kínai terület és a kínai nép nem fogja megengedni, hogy az Egyesült Államok lábbal tiporják ezeket a fontos nemzetközi okmányokat.

Csu En-laj kínai miniszterelnök és külügyminiszter végeztetett kijelentést, hogy a háború veszélyének kiküszöbölése, a béke biztosítása és általában a nemzetközi feszültség csökkentése érdekében „vissza kell vonni az Egyesült Államok tajváni szorosban állomásozó katonai-tengeri flottáját; helyre kell állítani a Kínai Népköztársaság törvényes helyét és törvényes jogait az ENSZ-ben; teljesíteni kell azt a követelést, hogy a katonai tömböket kollektív békével helyettesítsék; meg kell semmisíteni a japán és német imperializmus fel-támasztására irányuló terveket; ki kell elégtetni a világ népeinek a fegyverkezés csökkentésére, az atom-, a hidrogén és a tömegpusztító fegyverek betiltására irányuló közös követeléseit. Ezek a világ összes népeinek követelése”.

Egy év munkájának mérlege

Ha visszatérünk a világosi „Nicolae Balcescu” kollektív gazdaság ezévi munkájára, azt tapasztaljuk, hogy az idén számos olyan eredményt ért el, amely haladást jelent a multévhez viszonyítva. A tagok sokkal rendszeresebben jártak a munkába, mint tavaly. Lényegesen kibővítették a mellékgazdaságukat, amely így valóban a kollektív gazdaság megerősödéséhez, a tagok élet színvonalának emeléséhez vezetett. A környékben feltűntetett számok és a kollektív gazdaság tagjai is az elért eredményekről beszélnek.

Az állattenyésztésből ezévből 81.376 lej jövedelmünk származott — mondja a kollektív gazdaság könyvelője, — s ennek folytán munkanapszámunk 8 lejt osztottunk ki a kollektív gazdaság tagjainak.

A kollektív gazdaság nagy sikerrel végezték el a növényápolási munkákat, mint tavaly. A kukorica, amelyet négyzetesen vetettek s háromszor kapálták meg a nyár folyamán, a számítások szerint 25 mászat termelt hektáronként. A napraforgó és zab 14 másza átlagtermést hozott.

Az állattalomány további fejlesztése érdekében a kollektív gazdaság tagjai megkezdtek egy istálló építését, amely 50 szarvasmarha befogadására alkalmas. Téli be is fejezik. A disznólokanak meg most elvégzik a kisebb-nagyobb javításokat.

Az elért sikerek új munkarendületre készítik a kollektív gazdaság tagjait. Nem szabad megfeledkezni azonban a hibákról sem, amelyeknek kiküszöbölésével jövőre még szebb eredményeket érhetnek el.

A kollektív gazdaság a tagok létszámához viszonyítva nagy szőlővel rendelkezik. Megművelése nehézsegekbe ütközik azért is, mert a kollektív gazdaságban e téren csupán egy éves gyakorlat van. Tavaly, vagyis az első szőlőtermesztési évben, — amint a kollektív gazdaság tagjai mesélik — a szép termést nagymértékben a kedvező időjárásnak köszönhetjük. Csúpan kétszer permetezték és kétszer kapálták meg a szőlőt. Összel pedig, nem nagyon tölzünk, ha azt mondjuk, hogy szüretkor nyakig ért a gyom.

Ez évben lényegesen több gondot fordítottak a szőlő megművelésére. Háromszor kapálták és kétszer permetezték. A gyom is kisebb. Albucescu Gheorghe brigádvédezt helyettesít egy nagy meggyözödéssel mondja, hogy a jövőben már nem lesz semmi gaz szüretkor, hogy jogosan feltezzük a kérdést: Nem lehetett volna úgy elvégezni a munkát a nyár folyamán, hogy most se legyen?

Albucescu Gheorghe és a kollektív gazdaság tagjai közül többen így válaszolnak.

— Tavasszal, mielőtt megkezdtek a szőlőkben a munkát — mondják a kollektív gazdaság tagjai — többen ajánlották, hogy alakítsunk egy külön 12–14 tagból álló brigádot, amelynek tagjai csak a szőlőben dolgozzanak és feleljenek is ezért a munkáért. Az időkben és a szőlőművelésben tapasztaltabbak közül többen, mint például Fodor János és Stan Dumitru jelentették, hogy halandó dolgozni ebben a brigádban. A kollektív gazdaság vezetőtanácsa azonban anélkül, hogy alaposabban kivizsgálta volna kérdésük helyességét, elutasította a javaslatot.

— A tavaszi esőzések miatt egy kissé megkésztünk a munkával, — mondja Albucescu Gheorghe, — és ezért arra törekedtünk, hogy előbb a kukorica, burgonya, napraforgó kapálását végezzük el idejében. Nem volt lehetőségünk arra, hogy a szőlőt a legmegfelelőbb körülmények között kapáljuk, permetezzük. Szóval bebizonyosodott, hogy így nem tudjuk elvégezni azt a munkát, amelyet a körülbelül 14 tagból álló brigád könnyen elvégezhetett volna anélkül, hogy a többi munkánál fennakadást követelt volna be.

A tanulságot nem nehéz levonni. A kollektív gazdaság vezetőtanácsa máskor jobban figyeljen fel a tagok kezdeményezésére. A jövő évben pedig alakítsák meg a tagok által kezdeményezett brigádot.

A kollektív gazdaság tagjai közül ez évben sokkal többen jártak rendszeresen munkába, mint az elmúlt években. Példát mutattak e téren Potocan Ioana és családja, akiknek 407, Simon Ioan és családja, akiknek 370 munkanapszámuk van. Ide sorolhatjuk még Mészáros Jánost is, aki egyedül 297 munkanapszámot végzett, s még sok más szorgalmas kollektivistát. Mellettük találunk olyanokat is, mint például Lazarescu Ioan, akinek egyetlen munkanapszámú sincs, vagy például Pocut Ioan, aki csupán 32 munkanapszámot végzett. Jogosan feltehetjük a kérdést: milyen meggyőző munkát végzett a kollektív gazdaság tagjai között? A tagok azt mutatják, hogy ezen a téren még sok a tennivaló. Meg kell győzni a tagokat arról, hogy a kollektív gazdaság megerősödése nem egy-két embernek, hanem mindannyiunknak az ügye. Csak úgy erősíthetjük meg kollektív gazdaságunkat, ha közösen dolgozunk és harcolunk a hibák kiküszöböléséért.

Hegyi Mária

Közlemény

Az aradtartományi pártbizottság mellett működő marxista-leninista esti egyetem hallgatói (II. év) figyelmét felhívjuk, hogy az új tanítási év október 1-én, pénteken este 6 órakor kezdődik a három hónapos pártiskola nagytermében.

Jól haladnak az őszi munkálatokkal

A csanádi kollektivisták

Az 1400 hektár gabona elcséplése után a csanádi kollektivisták rátértek az őszi munkálatok elvégzésére. Először is levágták és kicsépeltek 100 hektár napraforgót, majd szeptember 21-én megkezdtek a kukorica-törést. Szeptember 24-ig betakarították 350 hektár kukoricát. A gazdaság brigádjai naponként 23–24 vagont kukoricát takarítanak be. A legsebb eredményeket az IMSZ-brigád érte el Socreru Mihai vezetésével. Az IMSZ-brigád tagjai naponként 100 százalékkal túlhaladják tervelőirányzatukat.

Az őszi növények betakarításával egyidőben a kollektivisták megkezdtek az őszi vetési munkálatokat is. Eddig elvetettek 300 hektár árpat, 20 hektár rozst és 20 hektár repét.

Jambor József, levelező

A lippai kollektivisták

Lázás készülődés folyik a vetési munkálatokra a lippai kollektív gazdaságban is. A lippai kollektivisták a vetés megkezdése előtt kihordták 100 tonna istállótrágyát a földparcellák végére. A szántás megkezdése előtt pedig a már halmokban rakott istállótrágyát szétterepítették a földekben. A trágyaszállításnál kitűnt Rajcsik Ferenc kollektivistát.

A kollektív gazdaság kovácsmühelyében Iga Alexandru és Caldaru Romulus kovácsok kijavították a

A népi demokrácia országai

Nagyaranyu megtakarítás

A lengyelországi chorzowi villamosmű előző évétől havonként 1000 tonna szénelt többet fogyasztott, mint azt a terv előírta. Azóta mindez megváltozott. Ugyanis a turbinát hajtó hőenergiának — a gőznek — csak husz százaléka változik át mechanikai energiává, a többi „elvész”. Zbigniew Ptaninski elvtárs, a villamosmű főmérnöke és társai kísérletezni kezdtek, hogy „elfogják” az elvesztett hőenergia nagy részét. A megoldást meg is találták. A villamosmű modern berendezéseinek jobb kihasználásával, a turbina meghaltatása után, visszavezetik a fűtőgőzt a kémekbe. Ennek eredményeképpen csökken a kemencében elégetett szén mennyisége, s a chorzowi villamosmű ezáltal egy év alatt 4000 tonna szénelt takarít meg.

A villamosmű kollektívja tovább kísérletezett és újabb jelentős megtakarításokat ért el a gépek jobb kihasználásával. Például, amikor kisebb a terhelés, a „kiöregedett” gépek, amelyek háromszoros szénmennyiséget fogyasztanak — pihennek. A villamosmű mérnökei új eljárásokat dolgoznak ki arra is, hogy megjavítsák a szén égetését a kazánban. Így sokkal kevesebb szénpor megy veszendőbe.

A chorzowi villamosmű dolgozóinak munkájának eredményeképpen ez év áprilisától júliusig az egy kilowattóra áram termeléséhez felhasznált szén mennyisége 89 grammal csökkent.

Felhőkarcoló épül Prágában

Prága budenici kerületében, ahol a felszabadulás előtt téglafalúak nyomorúságos viskói álltak, ma egy 16 emeletes felhőkarcoló épül, a „Barát-ság szállodája”. Alapkövét 1952 júniusában rakták le, betonváza 1954 május 1-re készült el.

A felhőkarcolón jelenleg serényen folynak a munkálatok. A felhőkarcoló belső berendezését és díszítését képzőművészek egész hada végzi. Novák, Ulman, Kalvoda és Kapliczyk festő- és szobrászművészek műveikkel az épületet képzőművészeti szempontból is jelentős alkotássá teszik. Josef Novák képzőművészeti főiskolai tanár és diákjai készítik a szláv nemzetek hagyományos vendégszeretét jelképező díszítést. A főbejárat feletti három dombormű a dolgozók nemzetközi szolidaritását, Csehszlovákiának a Szovjetunió által történt felszabadítását és az ország népeinek barátságát jelképezi. Művészi ízléssel berendezett könyvtárak, olvasótermek, éttermek és klubhelyiségek szolgálják a szálloda vendégeinek kényelmét. Az építésmérnökök, mesterek és munkások kollektívja arra törekszik, hogy Csehszlovákia felszabadulásának 10. évfordulóját tisztelettel Prága első felhőkarcolóját átadhassák rendeltetésének.

Árleszállítás a Német Demokratikus köztársaságban

A Német Demokratikus Köztársaság minisztertanácsa határozatot hozott az élelmiszerek, élvezeti cikkek és fogyasztási javak árának, valamint a posta- és távirárlételeknek jelentős leszállításáról. Ezen intézkedések következtében az év végéig mintegy 600 millió német márkával növekszik az NDK lakosságának vásárlóereje. Az állami, szövetkezeti és magánkereskedelmi árak 10–50 százalékkal csökkentek.

Otto Grotewohl miniszterelnök ebből az alkalomból méltatta az árleszállítás jelentőségét és felhívta a Német Demokratikus Köztársaság minden polgárát, hogy a jövőben még nagyobb erővel dolgozzon a terv teljesítéséért és a terv teljesítéséért. Hangsúlyozta, hogy jóminőségű és gazdag választékú élelmiszereket, szöveti és textilcikkeket kell megteremtetni a dolgozók élet színvonalának további emelésének feltételeit.

Régészeti kutatások Albániában

Az albán régészeti és néprajzi muzeum kutatóinak egy csoportja a Vlo-ra megye déli részén lévő Kote és Himara kerületekben őskori lakott helyeket, barlangokat, régi városok és erdők nyomait tanulmányozta.

A csoport sok jelentős felfedezése közül a legérdekesebb az időszakosunk előtti IV. és III. századból illir város nyomai a Ceri-hegy csúcsán. Ásatásokat végeztek továbbá a Vaiza falu mellett lévő temetőben, ahol már a múlt évben megkezdődött a kutatás. Ezekben a síroknak az időszakosunk előtti X–VIII. századból származó tárgyakat találtak. A napvilágra került leletek azt bizonyítják, hogy az illírek már a bronzkorszak előtt Albániában laktak.

A csoport sok anyagot gyűjtött, amely kitűnő képet ad a délvidéki illírek társadalmi fejlődéséről, valamint az időszakosunk előtti X. századtól a VIII. századig tartó bronz- és vaskorszak közti átmeneti időszakról.

Tirziu Ioan, levelező

Szovjet—amerikai tárgyalások az atomkérdésről

— A Pravda szeptember 26-i számának vezércikke —

MOSZKVA. (Agerpres). A „Pravda” a következő vezércikkét közli a Szovjetunió és az USA kormányainak az atomkérdésre vonatkozó tárgyalásairól:

A „Pravda” mai számában nyilvánosságra hozzuk azokat az okmányokat, amelyeket a Szovjetunió kormányja és az USA kormányja az atomkérdésben folytatott tárgyalásaik során intéztek egymáshoz.

Mint ismeretes, a következőkét követő szovjet kormányt a Szovjetunió kormányja a következők szerint: az Egyesült Nemzetek Szervezetében s ezekben nemzetközi egyezmény megkötését irányozta az atom-, hidrogén- és más típusú fegyverek használatának feltétel nélküli megtiltására a klasszikus fegyverzet lényeges csökkentésére és az erővel való egyezmények tiszteltbentartásának hatékony ellenőrzésére. E javaslatok előterjesztésekor a szovjet kormány abból indult ki, hogy javaslatok megfogalmazása a népek egyre fokozódó követelésének, hogy vessenek véget a fegyverkezési versenynek — beleértve az atom- és hidrogénfegyverek használatának fennálló veszélyét — s hogy haladéktalanul fogadják meg olyan intézkedéseket, amelyek alkalmasak arra, hogy megvédjék az emberiséget egy megsemmisítő atomháború borzalmaival.

A július 9-i amerikai írvényben foglalt állításokkal ellentétben, nem a Szovjetunió, hanem az USA kormány akadálya volt megállapítani, hogy a fentemlített egyezmények az összes szuverén és egyenjogú államok számára elfogadható feltételek alapján létrejöhetnek. Az a körülmény azonban, hogy ezeket az egyezményeket a mai napig sem sikerült megkötni, nem csökkentheti az érdekelt hatalmak közti meggyőzésre irányuló erőfeszítéseket. Ezért jelentette ki a szovjet kormány annak idején, hogy kész részt venni azokkal a bizalmas, vagy diplomáciai tárgyalásokkal, amelyeknek megtartására Eisenhower elnök 1953. december 8-án az atomenergia békés céljaira történő nemzetközi felhasználásával kapcsolatban javaslatot tett.

E javaslat értelmében az atomenergia békés céljaira történő felhasználása végett minden egyes ország egy nemzetközi szervezet rendelkezésére kellene hogy bocsássa atomanyagkészletének egy részét. A szovjet kormány kifejtette, hogy a javaslat megvalósítása nem mozdítaná elő a fegyverkezési verseny megszüntetését és újabb erőfeszítéseket tett arra, hogy kivezető utat találjon ebből a helyzetből. A szovjet kormány javasolta, hogy a tárgyalások során egyidejűleg vizsgál-

juk meg a szovjet javaslatot is. Ennek értelmében az egyezményben résztvevő államok — a nemzetközi feszültség enyhítésére irányuló törekvésükben — ünnepélyes és feltétlen kötelezettséget vállaltak arra, hogy nem fognak atom-, hidrogén- és más tömegpusztító fegyvereket használni.

A szovjet kormány kifejtette, hogy egy ilyen értelmű nemzetközi egyezmény jelentős lépés volna azon az úton, amelyen teljesen ki lehetne küszöbölni az államok fegyverzetéből az atom-, hidrogén- és más tömegpusztító fegyvereket, ha ezzel egyidejűleg szigorú nemzetközi ellenőrzés létesülne abból a célból, hogy az atomfegyver háborús felhasználásának megtiltására vonatkozó egyezmény teljesítését biztosítsák.

A ma nyilvánosságra hozott okmányok azonban azt bizonyítják, hogy az USA kormány negatív álláspontja helyezkedett a javaslatokkal szemben. Mint az okmányokból kitűnik, az USA kormányja igen gyenge érvekkel igyekszik megokolni negatív álláspontját. Arra hivatkozik például, hogy nem lehet meggyőzőni arról, hogy az államok tiszteltbentartásának az atom- és hidrogénfegyverek használatáról való lemondásra kötött egyezményt. Ha azonban így vetjük fel a kérdést, akkor kétségekbe kellene vonni minden nemzetközi megállapodást!

A nyilvánosságra hozott okmányok azt mutatják, hogy a szovjet—amerikai tárgyalások jelenlegi szakaszában még nem sikerült egyezményt létrehozni a feleknek egész sor lényeges kérdésre vonatkozó álláspontja tekintetében. A tárgyalások folyamán a szovjet kormány hangsúlyozta és tovább is hangsúlyozza az olyan nemzetközi egyezmények létrehozásának szükségességét, amelyek biztosítják az atomenergia háborús felhasználásának megtiltását és lehetővé teszik azt, hogy az atomenergiát csak békés célokra, az emberiség javára használjuk fel. Köztudomású, hogy a szovjet tudomány jelentős sikereket ért el az atomenergiának békés céljaira való felhasználásáért folyó harcban. A Szovjetunióban már üzemben van a világ első atomerőműve.

Ismeretes az is, hogy az USA kormányja is kijelentette: igyekszik előmozdítani az atomenergiának békés céljaira való felhasználását.

Az atomenergiának békés céljaira történő felhasználását illető nemzetközi meggyőzés létrehozása szempontjából igen nagyjelentőségű lenne az, ha a Szovjetunió és az USA-nak errefelévalkozó álláspontja tekintetében meggyőzés jönné létre. A szovjet kormány ezért kíván-

tosnak tartja, hogy a két kormány folytassa erőfeszítéseit a felek álláspontjának egymáshoz való közelebb hozatala érdekében. Nem szabad a felek álláspontjára vonatkozó meggyőzés lehetőségeit kimerítenek tekinteni.

A szovjet kormány szeptember 22-i emlékiratában felhívta az USA kormányt a figyelmét egyes fontos elvekre, amelyek nem lehet figyelmen kívül hagyni az atomenergia békés célú felhasználását illető nemzetközi együttműködés megvalósítása során. Az e téren megvalósítandó nemzetközi együttműködés egyik lényeges előfeltételének el kell ismerni, hogy ezzel kapcsolatban semmilyen egyezmény sem biztosíthat valamely országnak, vagy országcsoporthoz olyan kedvezményes helyzetet, amelyből kifolyólag ez az ország vagy országcsoporthoz ráerőszakolható akaratát más államokra.

Bármilyen errefelévalkozó államközi meggyőzés alapján létesített nemzetközi szervezet csak akkor teheti be sikerrel funkcióit, ha összetétele elége széleskörű ahhoz, hogy a rábízott feladatokat határozottan teljesítse és ha nem használják fel ezt a szervezetet egyik, vagy másik állam biztonságának rovására. Ez a szervezet csak akkor felelhet meg hivatásának, ha összetétele és feladatai, csakugy, mint gyakorlati tevékenysége, összhangban lesz az Egyesült Nemzetek Szervezete alapmányának egyhangulag elismert elveivel.

A szovjet kormány egyetért az Amerikai Egyesült Államok kormányával abban, hogy az illetékes nemzetközi szerv legyen jelentőseket tevékenységéről a Biztonsági Tanácsnak és a közgyűlésnek. Ha ezzel kapcsolatban felvetődik egyik, vagy másik ország biztonságának kérdése, magától értetődik, hogy éppen a Biztonsági Tanácsnak kell határozatot hoznia, mivel ez a kérdés a Biztonsági Tanács hatáskörébe tartozik, hiszen ez a tanács felel elsősorban a béke és nemzetközi biztonság megőrzéséért.

A fentemlített, év időszerűsége mindennél jobban kivívja, ha megemlítjük, hogy az utóbbi időben az amerikai sajtóban közlemények jelentek meg az Amerikai Egyesült Államok kormánykörének ama szándékairól, hogy egy úgynevezett „Pool atomic” (nemzetközi szövetséget) hoznak létre. Az amerikai lapok szerint ez a szövetség „a Marshall-féle atomterv” mintájára jön létre és nem áll majd az Egyesült Nemzetek Szervezetének ellenőrzése alatt. High-tower, az Associated Press amerikai hírügynökség megfigyelője, az említett szövetség létrehozásának tervei fel foglalkozva, nemrégiben a következőket írta: „ez a szerv az Egye-

sült Nemzetek Szervezetén kívül fog működni, mert másként a kommunista mesterkedések gátolhatnák (?) tevékenységét”. Szükségtelen rámutatunk arra, hogy ezek a tervek a legcsekélyebb mértékben sem mozdíthatják elő a probléma megoldását, az atomenergia békés céljaira való felhasználását.

Mint a szeptember 22-i szovjet emlékiratból kitűnik, a szovjet kormány tudomásul veszi az Amerikai Egyesült Államok kormányának nyilatkozatát, hogy az Egyesült Államok minden pillanatban hajlandó folytatni az atomenergia békés céljaira való felhasználásával kapcsolatos tárgyalásokat. A szovjet kormány a maga részéről kijelenti: kész folytatni a tárgyalásokat, mind a szovjet kormány, mind pedig az Amerikai Egyesült Államok kormányja javaslatának megvitatására. „E nyilatkozat fényében lehetetlen nem csodálkoznunk azon, hogy Lodge, az Amerikai Egyesült Államok képviselője szeptember 24-én az ENSZ-közgyűlés főbizottságának ülésén kijelentette, hogy a Szovjetunió megtagadja részvételét az atomenergia békés céljaira való felhasználását előmozdító nemzetközi szerv létrehozásában”. A. J. Visinszkij, a Szovjetunió megbízottja Lodge alattalan nyilatkozatára adott válaszában helyesen mutatott rá arra, hogy Lodge nyilatkozata — amely szerint a Szovjetunió megtagadja részvételét az atomenergia békés céljaira való felhasználását előmozdító nemzetközi szerv létrehozásában — nem felel meg a tényeknek.

A szovjet kormány azért javasolta szeptember 22-én az atomproblémával kapcsolatos szovjet—amerikai tárgyalások anyagának közvételét, hogy a közvélemény tájékozódhasson a tárgyalásokról. A szovjet kormány ugyanakkor közölte: a tárgyalásokra vonatkozó egész diplomáciai levelezés közvételét az is szükségessé teszi, hogy bizonyos sajtóközlemények pontatlanul tükrözzék a felek álláspontját ebben a kérdésben. Közismert például az, hogy egyes amerikai lapok többször is megpróbálták megmagyarázni az atomkérdésben elfoglalt szovjet álláspontot és félre akarták vezetni az amerikai közvéleményt. Az okmányok közvételét véget vehet most annak, hogy pontatlanul tüntessék fel ezt a fontos kérdést, amely egyaránt érinti a Szovjetuniót, az Amerikai Egyesült Államot és az egész világ népeinek érdekeit.

A Szovjetunió szüntelenül harcol a világ béke és biztonság ügyéért, éppen ezért állandóan támogatja és támogatja az atomkérdésnek olyan értelme megoldását, amellyel elkerülhetővé tehető az atomháború veszélye s a tág lehetőség nyílik arra, hogy ne a rombolás, hanem az építés és az emberi haladás céljaira használjuk fel az atomenergiát.

Az ENSZ közgyűlésének plenáris ülése

Az ENSZ közgyűlésének szeptember 25-i plenáris ülésén a közgyűlés a főtanács ajánlásainak megfelelően jóváhagyta a napirendet és a kérdések elosztását a bizottságok között. A közgyűlés magáévá tette a munkatervét.

A közgyűlés ülészaka ezzel véget ért.

Felvetették a bizalmi kérdést az olasz kormánnyal szemben

ROMA. (Agerpres). — A kormányban résztvevő három parlamenti csoport — a kereszténydemokraták, a szociáldemokraták és a liberálisok — a szenátusban határozati javaslatot terjesztettek elő a bizalmi kérdés felvetésére Piccioni volt külügyminiszter lemondásával kapcsolatban.

Mint ismeretes, a volt külügyminiszter azért mondott le, mert vele együtt több olasz hivatalos személyiség bele volt keveredve a Vilma Monteleone meggyilkolásával kapcsolatos botrányos ügybe.

A kormánykörök már két nap óta

lázasan tevékenységet fejtenek ki, hogy a Scelba kormány számára a szavazás kedvező kimenetelű biztosítsák, a bizalmi kérdés felvetésével kapcsolatban.

Szeptember 25-én 114 szavazattal 97 ellenében bizalmat szavaztak a kormánynak. Mellette a kereszténydemokraták, a szociáldemokraták, a liberálisok és republikánusok, ellene pedig a kommunisták, a szocialisták, az olasz társadalmi mozgalom tagjai és a monarchisták szavaztak.

E kérdés képviselőházi vitáját keddre tűzték ki.

Franciaország népe ellenzi a nyugatnémet hadsereg megteremtését

PARIS. (Agerpres). — A francia nép mind határozottabban száll síkra Nyugat-Németország bármilyen formájú felfegyverzése ellen.

Az „európai hadsereg” megalakítása ellen harcoló bizottságok most országsszerte a Nyugat-Németország felfegyverzése ellen harcoló bizottságokká alakulnak át.

A párisi Nanterre-negyed lakói, a Rhone-megyei békeharcosok szervezete, az Alsó-Szajna megyei közéleti

személyiségek egy csoportja, Brest városi tanácsának tagjai — szocialisták és kommunisták — s még sokan mások levelet intéztek, Mendés-France miniszterelnökhöz és követelték, hogy ne járuljon hozzá a nyugatnémet hadsereg megalakításához. Követelték, hogy Franciaország volt szövetségeseivel együtt, amelyek a hitleri Németország ellen harcoltak, akcióit indítsa a német kérdés békés rendezéséért.

Francia-amerikai megbízottak tárgyalnak Washingtonban

WASHINGTON. (Agerpres). — Az USA külügyminisztériuma bejelentette, hogy szeptember 27. és 29. között tárgyalások lesznek Washingtonban az Egyesült Államok és Franciaország képviselői között „a mindkét országot érintő kérdésekben”. A tárgyalások központjában a Francia Unió indokainak csapatainak nyújtott amerikai pénzügyi „segély” kérdése áll.

Franciaországot Guy La Chambre, a társállamok kérdéseivel foglalkozó

tárcanélküli miniszter, Ely tábornok indokainak francia főbiztos, Faure pénzügyminiszter képviseli a tárgyalásokon. Az USA részéről pedig jelen vannak: Smith helyettes külügyminiszter, Carney tengerész, a tengerészeti haderők vezérkarának főnöke, Stassen, a külföldi ügyletekkel foglalkozó hivatal főnöke, valamint a külügyminisztérium, a hadügyminisztérium s a külföldi ügyletekkel foglalkozó hivatal más képviselői.

Rövid külföldi hírek

Szeptember 23-án a donmenti Rosztovba érkezett az indiai ipari és üzleti körök küldöttsége, valamint egy indonéziai és japán gazdasági küldöttség, hogy tanulmányozzák a Don-vidék iparát és mezőgazdaságát.

Lombardo Toledano, a latinamerikai dolgozók szövetségének elnöke táviratot küldött Café Filhonak, Brazília köztársasági elnökének és tiltakozott a brazil szakszervezeti vezetők letartóztatása miatt.

Nyugat-Berlin Neukölln, negyedében (amerikai szektor) szeptember 24-én a munkanélküliek tüntetést rendeztek. A tüntetők követelték az árak csökkentését és a munkanélküli segély növelését.

A kínai békevédelmi bizottság meghívására szeptember 25-én Pekingbe érkezett Ivor Montagu, a Béke-Világtanács titkára, hogy részt vegyen a Kínai Népköztársaság nemzeti ünnepén.

Szeptember 23-án Bitburg (Nyugat-Németország) közelében felrobant egy földalatti üzemanyagraktár. Ideiglenes adatok szerint 32 ember elpusztult, 53 pedig megsebesült. Rajna-Palatín tartományban ez már a harmadik nagy katasztrófa a Nyugat-Németország területén.

Mozik műsora

„DOZSA GYÖRGY” mozi: október 1-ig: 1. Aktuális román híradó. 2. Aktuális szovjet híradó. 3. Péntek 13-ika. 4. A Saiani csucson tul. Előadások: 3 óráttal folytatódagasan.

„SOLIDARITATEA” mozi (Gáj): október 1-ig: Tolsztoj Jasnaja Poletana-ban. Előadások: hétköznapi 7 órakor, vasárnap 3, 5 és 7 órakor.

„MAXIM GORKIJ” mozi (Mikela): október 1-ig: A Mongol Népköztársaság. Előadások: este 7 órakor, vasárnap: 2, 4, 6 és 8 órakor.

„NICOLAE BALCESCU” mozi: szeptember 30-ig: A nagy üzlet.

Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

„HERBÁK JÁNOS” mozi: október 6-ig: Meggyőztört lelkek. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

„I. L. CARAGIALE” mozi: október 6-ig: Meggyőztört lelkek. Előadások: 3, 30, 5, 30, 7, 30 és 9, 30 órakor.

Azsia kérdéseiben az ázsiai népeknek kell döntenieik

UJ DELHI. (Agerpres). — Az Uj Kína jelenti:

Ali Szasztroamidzszo, Indonézia miniszterelnöke, a nemzetközi kérdésekkel foglalkozó indiai tanács szeptember 24-i, delhi ülésén kijelentette, hogy az ázsiai békevédelmi kérdésekben nem a nyugati országoknak, hanem az ázsiai országoknak kell döntenieik.

A második világháború befejezése óta — mondotta Szasztroamidzszo — Ázsia azon az úton van, hogy ki-

szabaduljon a Nyugat karmaiból. Az ázsiai népek függetlensége és a kínai forradalom, amely a Kínai Népköztársaság kikiáltásával végződött, a Kelet tekintélyének növekedését jelképezi.

A kínai-indiai és a kínai-burmai közös nyilatkozatok új felfogásokat juttattak kifejezésre: a népek közötti kapcsolatoknak ezeken a felfogásokon kell felépülnie. Az ázsiai népek — mondotta Indonézia miniszterelnöke

— erőfeszítéseket tettek az Egyesült Nemzetek Szervezetében az általános béke megőrzésére.

Az indonéziai miniszterelnök kijelentette, hogy országának külpolitikáját az együttműködés és a békés együttélés elvei vezérik. Indonézia a béke erőinek megerősítésére törekszik, az indonéziai alkotmány pedig előírja, hogy a kormány békés utakat kell keresnie más országokkal való nézeteltéréseinek megoldására.

„Mi arra törekszünk, hogy megvédjük a békét és enyhítsük a nemzetközi feszültségeket” — mondotta Indonézia kormányfője.

Szasztroamidzszo befejezésül annak a reményének adott kifejezést, hogy az ázsiai és afrikai népek képviselőinek értekezlete hamarosan összehívható. Hozzátette még, hogy az ázsiai népek nem fognak tűnni semmiféle külső beavatkozást belügyeik tekintetében.

Adenauer nem nyilatkozhat a német nép nevében a londoni értekezleten

Az NDK külügyminisztériumának nyilatkozata

BERLIN. (Agerpres). — Az ADN hírügynökség közli: A Német Demokratikus Köztársaság külügyminisztériuma a következő nyilatkozatot tette a szeptember 28-án, Londonban tartandó kilencetalmi értekezlettel kapcsolatban:

„Szeptember 28-án, Londonban megnyílik a kilencetalmi értekezlet, Nyugat-Németország újrafelfegyverzésének megvitatására. Ezen a konferencián Adenauer szövetségi kancellárnak is szándékában van felszólalni, mint ő állítja azért, hogy előadja a német álláspontot ebben a kérdésben. Nyilatkozatai azt bizonyítják, hogy bármilyen formában is, de az európai védelmi közösség politikáját akarja követni.

Adenauer szövetségi kancellár továbbra is követeli Nyugat-Németország remilitarizálását és felvételét a nyugateurópai országok agresszív csoportjába. Ez a politika ellentétben áll népnünk nemzeti törekvéseivel. Németország békés és demokratikus egyesítésével. Senkinek kétkednie nem lehet, hogy a militarizmus újrafelépítés és Nyugat-Németországnak agresszív katonai szövetségekbe való bevonása elháríthatatlan akadályt

gördít Németország egységesítésének útjába. Ez azt jelentené, hogy korlátlan időre meghosszabbítanánk Németország kettészakítottságát és hogy a német nép természetesen és jogos követelése Németország egységének helyreállításával kapcsolatban teljesületlenül maradnának. Nemcsak a Német Demokratikus Köztársaság lakossága, hanem a nyugatnémet lakosság jórésze is erősen ellenzi Adenauernek ezt a politikáját, mert ez megakadályozza Németország egységesítését és előidézi egy új háború veszélyét. Minden tervnek — akár a bruxellesi egyezményről, akár az atlanti paktumról, vagy más tervekéről van szó — az a célja, hogy feltámassza a revansra vágyó Wehrmachtot és hogy bevonja Nyugat-Németországot egy amerikai katonai paktumba. E tervek ellentétben állnak a német nép nemzeti érdekeivel. Ezért Adenauernek nincs felhatalmazása és joga sincs hozzá, hogy a londoni értekezleten a német nép nevében nyilatkozzék Németország, vagy Nyugat-Németország tekintetében.

Adenauer Nyugat-Németország újrafelfegyverzése érdekében le akar

mondani a német nép önrendelkezési jogáról és el akarja adni az Amerikai Egyesült Államoknak a nép legfontosabb nemzeti jogait. A német hazafiak azonban sohasem fognak beleegyezni abba, hogy a nyugati hatalmak jogot kapjanak Nyugat-Németország megszállásának korlátlan meghosszabbítására és arra, hogy ők határozzanak a német nép létfontosságú kérdéseiben — Németország egységesítésének kérdésében.

A Német Demokratikus Köztársaság kormányja újabb építő javaslatokat terjesztett elő azzal a céllal, hogy közelebb hozza és egyesítse a két német országrészt. E javaslatok arról a reális elhatározásunkról tanuszkodnak, hogy teljesleges meggyőződés hozunk létre népnünk politikai, gazdasági, társadalmi és kulturális életének minden területén. A Német Demokratikus Köztársaság szervei kijelentették, hogy mindenkor készek meggyőződni és megvitatni minden elfogadható javaslatot. A népi kamara elnökének 1954. szeptember 18-i levele a Bundestag-hoz, utalás tanúbizonyság e tekintetben.

Ha mindkét félnek az a óhaja, hogy meggyőződést hozzanak létre, ak-